

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІВНИК

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОВИГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНИЙ
СОЮЗ В ЗАСІДНИХ ДІВНИКАХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXXI Число 127 Джерзі Сіті, Н. Дж., Пятниця, 1. червня, 1923. VOL. XXXI. No. 127. Jersey City, N. J., Friday, June 1, 1923. THREE CENTS

БУДІВЕЛЬНІ ЮНИ ВІДКЛИКАЮТЬСЯ ДО УРЯДУ ДЛЯ ЗАПОБІГНЕННЯ БУДІВЛЯНОЇ КРИЗИ

НЬО-Йорк, 29. мая. — Голова Будівельної Промишлової Ради, об'єднуючої всі юніорські будівельні юні, вініс підчас свого переслухання перед федеральним будівельним комітетом на його русі до федерального уряду просбубу іменем будівельних юнів, щоб уряд почав беззроково акусу ацію для запо-
бігнення поширення теперішнього страйку мулярів на всі га-
дули будівельного робітництва та для запобігнення довгого застою в будівельній промислі. Він заявив, що здержання робіт на нових будовах означало би відпущення кофрмного, обме-
ження робітничої плати та безробіття. На його думку, ли-
шень уряд може запобігти такій кризі.

ЗАГАЛЬНИЙ БУДІВЛЯНИЙ СТРАЙК ВІДЛОЖЕНИЙ
НЬО-Йорк, 29. мая. — Члени будівельних юнів рішили не зарпяджувати загального будівельного страйку всіх будівельних робітників на день 1. червня с. р., як це було переважно паво-
важано, але рішили дати представникам юнів повести далі перего-
вори з будівельними підприємцями та перестати день 8. червня
ще одно голосування в справі даної ації.

Дев'ять юнів підписали з підприємцями контракт на один рік, який прийняв підвищу в сумі 1 доллара в день.

ЗЕЛІЗНИЦЬКИЙ ЗАРЯД ПРОТИ ЗАПІСНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ШКАГО, 30. мая. — Президенти шість великих за-
хлядних залізничних півдани публічно заяву против відбування
засідання в Шкаго конференції для нової оцінки залізнич-
ного шляху був сенатор Л. Флет. Заявив, що справдіш-
ною ціллю конференції була агітація за перебранням на пер-
важні всіх американських залізниць. Щоб до цього діяти, у-
часники конференції мали б довести до неможливості вести
далі поспішно прийнятий заряд залізничників. Заяви називає
участі в розійданні.

**ХОЧУТЬ ПОПІРАТИ ФОРДА ЯКО НЕЗАВИСИМОГО
КАНДИДАТА НА ПРЕЗИДЕНТА**
ДІТРОЙТ, Мічиган, 29. мая. — Так звані Президент-
ський Клуб в Дітройті, який подає думку "вибору авто-
мобільного мільйонера Генрі Форда саліаційним президентом За-
лучних Держав прийшов до нерешучості, що зні републикан-
ська ані демократична партія не іменую Форда своєю кандида-
том та рішуче ставити його яко незалежного кандидата.

Рішучою зі зростом політичної кампанії за Фордом ро-
сте також вплив против Форда, толоно зі сторуви американ-
ських Жидів. В серву, примром, відбулася в Нью-Йорку ріш-
конція федералії Мадарських Жидів в Америкі, і си кон-
венція прихилила резолюцію, осуджуючу цю кандидатуру як
кандидатуру антисеміта.

**ІТАЛІЯ ВИНОСИТЬ ФОРМАЛЬНИЙ ПРОТЕСТ ЗА
ПРОГНІБНИЙ РІШЕННЯ**
ВАШІНГТОН, 29. мая. — Італійський амбасадор відс до
департаменту стеву формальний протест італійського уряду
проти рішення Найвищого Суду Залучних Держав, заборона-
ючи автономні залізничні підприємства на чужих кораблях
в транзитній переправі зовнішніх судів.

Італійський протест здержує увагу американського уряду
на суперечності, яка заохочує мехи си рішенням суду та за-
коном італійських міст, після чого кожного італійського ко-
робель обов'язують платити пену за відвідування для моря-
ків, а в деяких випадках і для пасажирів.

ПРОЦЕС ЛІКАРЯ ПРОТИ УРЯДУ ЗА ПРОГНІБІЮ
НЬО-Йорк, 29. мая. — Перед місцевим філаріальним су-
дом розбиралося нині питання запісування залізничного на лі-
карство.

Позивав прогнібний уряд д-ра Ліндберга, котрий роз-
добув собі дня 8. мая с. р. судовий трибунал, забороничний
прогнібний урядово переахляти йому в запісуванні аль-
коголю на лінійних пасажирів. Нова розправа перед судом мала
виришити, чи сей судовий приказ має остати в силі, чи має
бути скасований.

Суддя Накс по розгляденню справ заявив, що судівний
приказ повинен остати в силі на далі. Суд заявив на становищі
лікаря, що конрес не має права заборонити лікарям практику-
вати медицину після своїх найкращих переконань.

Прогнібний уряд ані против рішення спротив, щоб
справу вирішив найвищий суд.

ГРІЗБХ ТЕЛЕФОННОГО СТРАЙКУ В НОВИ АНГЛІ
БОСТОН, Массачусеттс, 29. мая. — Телефонічні робітники
Нової Англії, пропонувавши телефонічним підприємствам свої
домагання щодо скорочення робочого дня та підвищення ро-
бітничої заплати, а три юні телефонічних робітників, а саме
в Спрінгфілді, Провіденсі та Фічбергу, — відмовилися казку-
ти, найкисливіші юні телефонічних робітників в Новій Англії,
— рішили зарпядати серед своїх членів голосування в справі
страйку на слуний наголосити, робітників бажано підпри-
сми.

КУБАНСЬКА ІМІГРАЦІЯ ДО ЗАЛУЧНИХ ДЕРЖАВ
НЬО-Йорк, 30. мая. — Іміграційна ація заявив, увагу на
шораз більше зростає іміграція з острова Куби. Після об-
числення іміграційних урядових записів на місяць прийшло
до Залучних Держав від Куби понад 5000 кубанських імуре-
нів, заборонених своїм країном зарпядати.

Після іміграційного закону, крохочення Куби, коли хоче
їхати до Залучних Держав, обов'язаний предлажати лише
самоцтво урядовим.

**74 КАНДИДАТІВ НА
ОДНО СТАНОВИЩЕ**
СТ. ПОЛІ, Міссиссога, 30. мая. — На місці недавно помер-
лого сенатора Міссиссога Нейсона
стануло до виборів не менше
ніж 14 кандидатів. Є між ни-
ми: 9 републиканців, 3 членів
фармерсько-робітничої партії
та 2 демократів.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ РЕШІННЯ РОБОТИ В АРМІЇ

ВАШІНГТОН, 28. мая. — Се-
кретар війни, Вікс скажує на
дні 6-8. червня с. р. конфе-
ренцію з представників різних
реалізацій: віроисповідань, до-
бродійних інституцій та ви-
сшох капеланів, щоб засто-
новитися над справою скріп-
лення реалізаційного зв'язку а-
мериканських жінок і військ.

КУ-КЛУКС-КЛЕН ПРОТИ ЗАКОНА

В місті Ривергет, на острові
Лонг Айленд, відбувся в субо-
ту великий мітинг членів потай-
ної організації Ку-Клукс-Клен,
на якій вони рішили не сла-
хати закону, ухваленого стейто-
вою ньюйоркською легіслатурою,
після чого Ку-Клукс-Клен
мав би предкласти урядовий
спис своїх членів.

Шериф повіту, котрому за-
явили непослух законам, ви-
правдується тим, що він не
знав, що такий закон обов'язує.
Він ричує, що коли він до-
дається про закон, то він буде
нього остро, виконувати.

ДВІ РОБОТИ РОБИТИ МАРЗ НЕБЕЗПЕЧНО

Перед мировим судом в Ге-
монті, Нью-Джерсі, притів по-
лісний якогоє Віллем Сайона
та обжаловав його за небез-
печну їзду. Полісмен розпові-
дав судді, що стоючи на роз-
вузлі, він звернув обжалова-
ного увагу, що він повинен по-
водити автомобілем колом
обидва руки на кермо, а не по-
водити його одним руком, а
другою — керувати рухом.

Обжалований зпершу посу-
ду, що його автомобіль під-
ляхавши дади, став заперати гу-
чі й до рози. Він дігав непу-
слогого візника та заарешту-
вав його.

Суддя ричав обжалова-
ного порядку лекцію про небез-
печу такого поведіння, про те,
що на обжалованого нареченої
є 1942 с. р. зрочинала продукції з
богато других міст, поза ав-
томобілем, і засудив його на
10 доларів, при чому кошти по-
сесу.

ЄДНАЙТЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА

ДО КІНЦЯ ЧЕРВНЯ С. Р. ПРИЙМАЄ У. Н. СОЮЗ НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТА-
РИХ І МАЛОЛІТНІХ БЕС ПУСТІНОГО.
УРАДНИКИ ВИДАЛИВ І ЧЛЕНІВ ТА ЧЛЕННИНІ, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НА-
ГОДУ І ПРИЗНАЙТЕ ЗА СЕЯ ЧАС ТИСЯЧ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНІВ ДО
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО ЗРІСТ ЧИСЕЛЬНО СИЛИ І МАЙНА У. Н. СОЮЗА СЕ
ДОРОБОВ УСИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕННИНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

**ПОМЕРЛА НАТАЛІЯ З ПІДЛІ-
ШЕВЦЬКИХ ГРИНЕВЦЬКА**
В передінок: дня 28. мая с. р.
померла в Шкаго, Іл., на не-
дугу рака Наталія Гриневська,
жінка д-ра Степана Гриневсь-
кого, в 33-тому році життя.

Покинла була звісна широкі
українські громадські Амери-
ка талановита співачка й уч-
телька музики та шира грома-
дянська дівка і патріотка.

Похорон дня 2-ого с. м.

ПРОГНІБНИЙ КОМІШЕНЕР ХВАЛИТЬСЯ, ЩО КРАЇ "СУХИЙ"

Федеральний прогнібний
комішенер Гейнес подає до га-
зет публічну заяву про діяль-
ність свого уряду, в якій хва-
литься "що помімо заходів
„булгетерії“ та „муніципаль-
ної“ крав стая скоро „сухий“.

Того самого дня „сухий“
прибережні федералії сторо-
жі, що коло Норфолка: Вердні-
ни, повився пачкарський ко-
робель, добре узброєний.

ДОВГІЙ ПРОЦЕС

В понеділок, дня 28. мая,
скінчився взаємною згодою про-
цес деприваціїм скро-
в'я підприємства Кунахер і
Сінка, котре ще 1916. році
спривало було залучно ви-
сшох фарб, підвимою ко-
роблем „Датлішнський“. Де-
партамент процесувався, щоб
добитися 40,000 доларів мита,
але наконеч згодинся взяти
10,000 доларів.

САМОВИСІДНО ВІЗНИКАЄ

У вичині в Плейнфілді, Нью-
Джерсі, повився 24-тятий
візник Карленс Гігінс, котро-
го поліція арештувала недавно
за неприпустиме поведіння
разом з двома дітьми. Візник
повився при помочі карав-
ної та паса. Візничка строчка
побачила самовисидно не в
час, але заким наїшли пудо-
мо, самовисид вже був не-

КІНЦЯ ПРОДУКЦІЯ

З Берліна доносить, що ко-
дифікація літературної про-
дукції в Німеччині досягла в
1920 р. суму 32,345, то в 1921
р. сума си зростає до 34,256 ви-
пусків. Таких чини продукції з
1921 р. зрочинала продукції з
1942 с. р. доносить, що доносного
нормального часу. Протвот
Братів Кіркптрік, який
завів товар і будинок. Шо-
ду обществую на суму око-
ло 20 тисяч доларів.

БЕЗРОБІТТЯ В ПОЛЬЩІ

Статистичні обчислення ви-
явили, що дня 1. травня с. р.
було в Польщі 94 тисяч без-
робітних. Попереднього міся-
ця безробітних було о 20
процент більше.

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ В КАНАДІ

Манітосбський університет о-
повість вислал іспити з груд-
ня і квітня за рік 1922-3. Між
студентами, що нерешали ша-
сові іспити, нахоломо й де-
які українські імена.

Між ними, що дістали вже
дипломи, бачимо літературі-
соймового посла: Д. Якиміша-
на який дістав степені LL.B.
Дальше нахоломо імя п-ни Ма-
рії Савчак між ними, що скін-
чили філософію. П-на Савчак
дістала степені В. А. Се перша
українська дівчина в Канаді,
що дістала такий науковий сте-
пень, а се тим більше заміте,
що вона тільки три роки тому
як приїхала до Канади з Гали-
чини. Нахоломо між ними, що
покінчили фармацевтику ба-
но імя Ілії Сичина і п-ни
Марії Петрич. Ємичи поки-
нули студії з визначенням і крім
антикарського диплому Рим-
С. дістав два срібні медалі, а оди-
на за знання хемії.

Іспити поспрохиди також
салаційні студенти:

3-ий рік філософії: — Іван
Пирч.

2-ий рік філософії: — Ни-
кола Біланш, Петро Гаєвський,
Д. Горішній, Яків Станько.

1-ий рік філософії: — Лев
Оленчук.

2-ий рік лат. філософії: —
Іван Крас.

2-ий рік приготувальний
курс до медичної: — Адріан
Загаріччук.

1-ий рік приг. курс до медич-
ної: — Яків Назаревич, Ро-
ман Нелінич, Павло Качер.

1-ий рік приг. курс до інжи-
нерії: — Олександр Генік.

2-ий рік приг. курс до інжи-
нерії: — Іван Янів, Др.
Микола Болдур.

1-ий рік фармацевтики: —
Микола Залозельний.

Рішничі. 2-ий рік: — Д.
М. Чичинський, Р. Е. Лесик.

Число українських студентів
в Манітосбському Університеті
було цього року далеко менше,
ніж попередніх літ але ви-
сид іспитів гарний.

ОТОНІ АНІЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КРАМНИЦІ У ВЕРГІЛІ; АНТА

В Вергелі (Алберта, Кана-
да) доносить, що там дня 5-го
с. р. вночі, повстав вогонь, в
скелі Братів Кіркптрік, який
завів товар і будинок. Шо-
ду обществую на суму око-
ло 20 тисяч доларів.

БЕЗРОБІТТЯ В ПОЛЬЩІ

Статистичні обчислення ви-
явили, що дня 1. травня с. р.
було в Польщі 94 тисяч без-
робітних. Попереднього міся-
ця безробітних було о 20
процент більше.

ВІТОС ПРЕМІЄРОМ ВІШЕХПІЛЬСЬКО- ЛЮДОВОГО КАБІНЕТУ. — ПІЛСУД- СЬКИЙ УСТУПИВ ЗІ СТАНОВИЩА КОМАНДАНТА ПОЛЬСЬКОЇ АРМІЇ

ВАРШАВА, 30. мая. — На порушення президента Польщі,
Станіслава Войцеховського, провідник польських людовів
з групи Піста, Вікенції Вітос, утворив новий міністерський
кабінет.

В кабінеті в троє визначних вішехпільських лідерів, яких
Вітос віддав важні гехи, а саме Марлін Сейда, став міністром
загнаних справ; Валаслав Грабський, міністром скро-
в'я; Станіслав Главоїнський, міністер просвіти.

ПО ОБИВТІ ВЛАДИ в Польщі вішехпільсько-людовим бю-
лом Пісиф Піласуський уступив зі становища головного ко-
манданта польської армії.

Група людовів з Піста, під проводом Домбського, ви-
ступила з партії; утворила окрему групу і перешла до опо-
зиції проти блоку.

БОЛЬШЕВИКИ ПРИЙМАЮТЬ УМОВИ АНГЛІ

ЛОНДОН, 30. мая. — В тутешніх урядових ко-
ржухах, що вже наваром приїде до порозуміння між англій-
ським правительством і московським большевиським „ура-
дом“.

Большевиський комісар загнаних торговлі Леонід Кра-
сін заявив, що большевиський „уряд“ приймає си умови ан-
глійського правительтва і воно висловило одоволення з тої
заяви.

ДЕ ВАЛЕРА ПІДДАЄТЬСЯ

ДАБЛІН, 30. мая. — Ірландське правительтво сиритало
двох визначних повстанців О'Рорка і Морфія в Туам.
Де Валера виклав приказ до повстанців, в якому навує
ім зложити оружя.

СТРАЙК В РУРІННІ СКИНЧОВ

БССЕН, Німеччина, 30. мая. — Пів мільона страйкуючих
робітників в Руріні веруває до роботи.
Вони одержали 50% підвищення своєї плати.

БОЛЬШЕВИКИ МОРДУЮТЬ ШВАЙЦАРСЬКИХ ГОРОЖАН

БЕРН, столиця Швайцарії, 30. мая. — До тутешніх горо-
жан наспів асті, що большевиські зачинати в Росії на Укра-
їні мордувати швайцарських горожан з піснї за те, що Швай-
царськ Корвал убив большевиського комісара Воросового.
Комуністи убив в Одесі голову швайцарської колонії,
а кількох визначних Швайцарських раппів.
В Петрограді, Москві і в Києві московські большевиські
арештували швайцарських колоністів і знищили їх скелі.

КИТАЙСЬКІ БАНДИТИ ЗАЧИНАЮТ ВИПУСКАТИ НА ВОЛЮ ПОЛОНЕНИХ

ДЖІНГ, столиця Китаю, 30. мая. — Китайські банди-
ти одсвободили, двоє полонених, Америкаї майора Роберта
Аллена і Англіяця В. Сміт.

Тепер ведуть переговори у справі випущення на волю дру-
гих полонених.

Майор Пінджер написав в листі, що нема рішучості
опришкати, селянином і воїном; ричиня тільки в сільсько-
му аміні.

ДІТВОРА НА УКРАЇНІ ВІМИРАЄ

ПРАГА, 14. мая. — На засіданні Всеукраїнського Цен-
трального Виконавчого Комітету в Харкові дня 12. квітня с. р.
большевиський комісар здоров'я Гуревич говорив про смер-
тність дітей на Україні. З його промови доводиться страшний
річн про те, як вмирають українські діти під большевисько-
го окупання.

Через безпритульність сил сімейної дітви, — каже Гу-
ревич — речод її поспішно вивирати на Українській дітві
тісного віку. Особливо багато вмирає дітви наймолодшо-
го віку. Смертність між немовлятами досягає 70%, значить на
десятеро немовлят при житті лишається пересично тільки
трьох.

Зародок серед дітви досягає тем не менше родини. На-
приклад по дітвіх бувають унікальні малолітні а в місяць
1922 року було зареєстровано 187 а зародилися 200, значить
ми майже кожда дитина хорувала за того пір року по два рази.
Віпорова сна, дитини против хорів упала настільки, що на
вімрив 46%, чого. Богато дітви занежує на ріжні хороби
від году і змиснення. По містах на Україні 70% до 80%
всіх дітви має сухот.

Разом з зменшенням смертності дітви зменшилася сіль-
ність уроджен на Україні. З переписи за 1920 рік видно, що
сільність народжен зменшилася у двоє в порівнянні з на-
силь перед війною. Са річича через голод ще збільшилася.
В богато губерній народилися люди менше віку умрив. Дал
богато жінок вигнудили генер дітви стая підлом неможли-
во, і тому різко котра жінка може позвонити собі став матірлю.

За те проституція в большевиській раї провирнула. Без-
робіття і голод примушує нас жінку провирнувати на гроші.
Большевиська статистика каже, що проституція на Україні
більшала на 70%. В дітвості сей зріст без порівняння
більшала.

